Dosarul nr. 4r-3843/24 Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
4-22109389-02-4r-09092024 Judecătorul: Guzun Denis

D E C I Z I E

19 septembrie 2025 *****

Colegiul Penal al Curții de Apel Centru,
Având în componența sa:
Președintele ședinței de judecată Cecan Silvia
Judecătorii Schibin Vladislav și Băbălău Denis

a judecat, fără participarea părților, în ordine de recurs, recursul declarat de către victima Nastas Zinaida și agentul constatator din cadrul Primăriei or. *****, Maximova Irina împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2873/2022 din 19 aprilie 2023, în cauza contravențională, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 1 din 15.11.2021, prin care i-a fost aplicat lui Burlea Angela, sancțiunea amenzii în mărime de 75 unități convenționale pentru comiterea contravenției prevăzute de art. 179 din Codul contravențional.

Procedura înștiințării părților a fost legal executată.

Asupra recursului, în baza materialelor din dosar și argumentelor invocate, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

A C O N S T A T A T :

1. De către agentul constatator, Burlea Angela este învinuită de faptul că, la 08.10.2021, ora 09:00, aflându-se în or *****, str. *****, *****, a replanificat apartamentul și a edificat terasa cu copertină pe carcas metalic din contul acoperișului plat a magazinului existent la parter, fără autorizație de construire.

2. Astfel, acțiunile cet. Angela Burlea au fost calificate de către agentul constatator în baza art. 179 din Codul contravenţional.

3. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2873/2022 din 19 aprilie 2023, s-a încetat procesul pornit în privința lui Angela Burlea în baza art. 179 din Codul contravențional, pe motivul lipsei faptului contravenției.

4. Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, victima Nastas Zinaida a formulat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii, cu remiterea în prima instanţă spre rejudecare în alt complet din următoarele considerente. Susține că n-au fost audiați Angela Burlea, Burlea Sandu-Mihai proprietarii apartamentului şi din acest motiv a încetat procesul.Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, agentul constatator din cadrul agentul constatator din cadrul Primăriei or. *****, Maximova Irina a formulat recurs, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii. În

motivarea recursului, agentul constatator indică, că instanța de fond a motivat că la caz nu s-a constat existenţa faptei contravenţionale.

5. Specifică că, la 08.10.2021, de către agentul constatator - Aarabadji Vladimir, arhitect în cadrul Primăriei *****, a întocmit procesul verbal nr.1 în privinţa Burlea Angela, care prin acţiunile sale ar fi executat lucrări de construcţie în lipsa autorizaţiei de construcţie. Totodată a constatat faptul că a edificat terasa cu copertină pe carcas metalic din contul acoperişului plat a magazinului existent la parter, adresa *****, or. *****, str. ***** *****, iar pentru efectuarea acestei construcţie nu a fost prezentat acordul dintre vecini pentru efectuarea acestei construcţii.

6. Menționează că instanța de judecată nu a ținut cont de toate circumstanțele şi pripit a conchis că lipsesc probe, or instanța nu a dat o apreciere din punct de vedere al pertinenței şi concludenții a probelor anexate de agentul constatator. 13. Totodată, considerăm că, prima instanță nu a examinat în totalitate circumstanțele cauzei respective, făcând referire doar la netemeinicia acțiunilor agentului constatator, pe care le considerăm fiind dovedite sau apreciate corect de prima instanță.

7. Conform art.471 alin. (1)-(2) din Codul contravențional, *recursul se judecă de un complet din 3 judecători, fără prezența părților. Instanța de recurs fixează data examinării recursului și dispune să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului de depunere a referinței.*

8. Colegiul, ținând cont de faptul că, speța deferită justiției nu reprezintă o cauză de un interes deosebit pentru jurisprudență care ar impune prezența părților nemijlocit în ședință de judecată, prin prisma dispoziţiei generale din art. 471 alin.(1) din Codul contravenţional, a procedat la examinarea cauzei contravenționale fără prezența părților, dar cu acordarea dreptului participanților la proces de a depune referințe, însă până la data examinării recursului în adresa instanței de recurs nu a parvenit nici o referință.

9. *Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, pe baza probelor examinate de prima instanță în raport cu argumentele recursului declarat, Colegiul ajunge la concluzia că recursurile sunt fondate și urmează a fi admise, cu casarea integrală a hotărârii contestate și cu dispunerea rejudecării cauzei în primă instanţă, din următoarele considerente.*

10. Potrivit prevederilor art.473 alin. (1) pct.2) lit. c) din Codul contravenţional, *după examinarea recursului, instanța de recurs admite recursul, casând hotărârea atacată, parțial sau integral, și dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare.*

11. Colegiul reiterează că, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei în primă instanță dacă este necesară administrarea de probe suplimentare, dacă a constatat încălcări ale normelor de procedură privind formarea completului instanței de judecată, privind citarea obligatorie a părților, privind respectarea dreptului la apărare și a dreptului la interpret, precum și dacă a constatat încălcări ale prevederilor art.33-35 din Codul de procedură penală aplicate corespunzător.

12. De asemenea, instanța de recurs reiterează, că în conformitate cu prevederilor art.458 din Codul contravențional, *la examinarea cauzei contravenționale în fond, instanța de judecată urma să soluționeze următoarele chestiuni: caracterul veridic al*

contravenției imputate, existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei, vinovăția persoanei, în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante, necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale, alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei, iar instanța de recurs urmează în acest context să verifice dacă instanța de fond a respectat aceste condiții ce duc la legalitatea și temeinicia hotărârii emise.

13. În temeiul prevederilor art.462 alin. (1) din Codul contravențional, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală, întemeiată și motivată.*

14. Conform art.466 din Codul contravențional, *hotărârile judecătorești contravenționale pot fi atacate cu recurs, pentru a se repara erorile de drept, în următoarele temeiuri: a) nu au fost respectate dispozițiile privind competența după materie sau după calitatea persoanei; b) ședința de judecată nu a fost publică; c) cauza a fost judecată fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, s-a aflat în imposibilitatea de a se prezenta sau de a înștiința instanța despre imposibilitate; d) hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau dispozitivul hotărârii redactate nu corespunde dispozitivului pronunțat după deliberare; e) nu au fost întrunite elementele constitutive ale contravenției sau instanța a pronunțat o hotărâre de sancționare pentru o altă faptă decât cea imputată contravenientului, cu excepția cazurilor de reîncadrare juridică a acțiunilor lui în temeiul unei legi mai blânde; f) contravenientul a fost sancționat pentru o faptă neprevăzută de prezentul cod; g) s-au aplicat sancțiuni în alte limite decât cele prevăzute de lege sau nu corespund faptei săvârșite sau persoanei contravenientului; h) contravenientul a fost supus anterior răspunderii contravenționale pentru această faptă sau există o cauză de înlăturare a răspunderii contravenționale, sau aplicarea sancțiunii a fost înlăturată de o nouă lege ori anulată de un act de amnistie, sau a intervenit decesul contravenientului ori împăcarea părților în cazul prevăzut de lege; i) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită; j) a intervenit o lege mai favorabilă contravenientului; k) Curtea Constituțională a declarat neconstituțională prevederea legii aplicate; l) instanța de judecată internațională, prin hotărâre în o altă cauză, a constatat o încălcare la nivel național a drepturilor și libertăților omului care poate fi reparată și în cauza respectivă.*

15. Subsecvent, instanța de recurs relevă că, domeniul contravențional a fost asimilat *„acuzațiilor în materie penală”,* în înțelesul european autonom al art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

16. Analizând situația de fapt a cauzelor *Ziliberberg contra Moldovei, hotărâre din 01.02.2005, §35 și Anghel contra României, hotărâre din 04.10.2007, §52*, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că în aceste spețe predomină elementele care sugerează că a fost vorba de acuzații penale. Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice materiei penale, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de art.6 §2 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

17. Verificând legalitatea, obiectivitatea și corectitudinea hotărârii contestate, în raport cu motivele invocate de recurent, Colegiul constată că, deși prima instanță își întemeiază concluzia și apreciază circumstanțele de fapt a cauzei prin prisma normelor

legale care statuează că, autoritatea competentă să soluționeze cauza contravențională are obligația de a lua toate măsurile prevăzute de lege pentru cercetarea sub toate aspectele, completă și obiectivă, a circumstanțelor cauzei, de a evidenția atât circumstanțele care dovedesc vinovăția persoanei, cât și cele care dezvinovățesc persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, precum și circumstanțele atenuante sau agravante, instanța emite o hotărâre care nu este clară și temeinică, fiind contrară normelor legale ce guvernează spața dedusă judecății.

18. Potrivit materialelor cauzei, se constată că, potrivit procesului contravențional nr. 1 din 15.11.2021, de către agentul constatator din cadrul Primăriei or. *****, *****, arhitect Arabadji Vladimir s-a stabilit că, Burlea Angela este învinuită de faptul că, la 08.10.2021, ora 09:00, aflându-se în or *****, str. *****, *****, a replanificat apartamentul și a edificat terasa cu copertină pe carcas metalic din contul acoperișului plat a magazinului existent la parter, fără autorizație de construire. Astfel, acțiunile cet. Burlea Angela au fost calificate de către agentul constatator în baza art. 179 din Codul contravenţional.

19. Fiind învestită cu examinarea prezentei cauze, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2873/2022 din 19 aprilie 2023, s-a încetat procesul pornit în privința lui Angela Burlea în baza art. 179 din Codul contravențional, pe motivul lipsei faptului contravenției. Iar, instanța de fond, concluzionând că agentul constatator nu a acumulat probe și a încetat procesul contravențional din lipsa faptului contravenției.

20. În motivarea hotărârii emise, judecătorul de instrucție indică, că *" agentul constatator nu a acumulat careva probe, ce ar confirma faptul că, cet. Angela Burlea la data de 08.10.2021, ora 09:00, aflându-se în or *****, str. *****, *****, a replanificat apartamentul și a edificat terasa cu copertină pe carcas metalic din contul acoperișului plat a magazinului existent la parter, fără autorizație de construire, iar toate dubiile existente la caz urmează a fi apreciate în favoarea acesteia".* Astfel că, în opinia instanței de fond procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1 din 15.11.2021 urmează a fi anulat, iar procesul contravențional încetat în temeiul art. 441 alin. (1) lit. a) din Codul contravențional, din motiv că, nu există faptul contravenției.

21. Cu titlu primordial, din analiza textului hotărârii contestate, instanța de recurs atestă că, aceasta nu corespunde rigorilor legii, în sensul în care, există divergențe între motivarea hotărârii și dispozitivul acesteia, or, conținutul hotărârii trebuie să corespundă soluției emise.

22. În continuare, instanța de recurs apreciază soluția adoptată de către instanța de fond ca fiind nefondată or, instanța de fond în primul rând urma să dea apreciere materialelor dosarului contravențional, a probelor administrate la caz și să se expună asupra pertinenței și concludenții acestora. Mai ales că, acuzația în materie contravențională este de un grad de intensitate mai scăzut decât în materia penală, ceea ce, pe cale de consecință, scade și din intensitatea rigorilor formale la administrarea probatoriului de către agentul constatator.

23. Astfel, Colegiul conchide că, instanța de fond nu a dat o apreciere cumulului de probe și nu a ținut cont de cerințele art.457-458 din Codul contravențional, care prevăd

examinarea contravenției sub toate aspectele, complet și obiectiv, clarificând circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

24. Totodată, instanța de recurs subliniază că, instanța de judecată, apreciind probatoriul administrat la caz, în conformitate cu art.458 alin.(1) din Codul contravențional urma să stabilească caracterul veridic al contravenției imputate, vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravențional, existenţa circumstanțelor atenuante şi/sau agravante, necesitatea sancționării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale.

25. În continuare, se reține că, art. 179 din Codul contravențional prevede *răspunderea contravenţională pentru executarea construcţiilor de orice categorie, a lucrărilor de modificare, reamenajare, consolidare şi reparaţie capitală a clădirilor şi edificiilor, indiferent de tipul de proprietate şi de destinaţie, fără autorizaţie de construcţie, eliberată în modul stabilit.*

26. La caz, în calitate de material probatoriu, în cadrul prezentului proces contravențional în susținerea învinuirii înaintate lui Burlea Angela de către agentul constatator au fost prezentate următoarele probe: răspunsul ACC nr. 56/11, planșele fotografice, copiile avizelor de plată a impozitului pe bunurile imobiliare, extrasul din Registrul Bunurilor Imobile, precum și procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 1 din 15.11.2021, probe care nu au fost supuse cercetării de către instanța de fond. Totodată, instanța de judecată, constatând activitatea defectuoasă a agentului constatator pe parcursul procedurii contravenționale, este în drept să clarifice aspectele neclare, având posibilitate să administreze și alte probe, la cererea părților, și cu respectarea dreptului acestora la un proces echitabil, or, ținând cont de indicii calificativi prevăzuți la art. 179 din Codul contravențional, la materialele cauzei contravenționale lipsesc acte în confirmarea existenței sau inexistenței autorizației de construcție a unei noi contrucții, în sensul în care documentele prezentate probează faptul permisiunii de efectuare a lucrărilor de replanificare.

27. În asemenea circumstanțe, Colegiul nu poate accepta poziția instanței de fond precum că, agentul constatator a calificat eronat fapta contravenientei prin prisma art. 179 din Codul contravențional, considerând că, acțiunile ultimei constituie efectuarea unor intervenţii neautorizate la construcţiile existente, întrucât, la soluționarea cauzei contravenționale nu au fost supuse cercetării sub toate aspectele, probele anexate la contravenție, precum și nu au fost administrate un șir de alte probe prin prisma prevederilor ce stabilesc inechivoc acțiunile referitoare la replanificarea și edificarea unei terase pe acoperișul magazinului existent la parter, în lipsa unei autorizații de construire.

28. Colegiul menționează că, instanța de fond nu a dat apreciere argumentelor aduse de către Primăria *****, or. ***** și nu a examinat întreg probatoriu în raport cu circumstanțele materialelor dosarului în consecință fiind adoptată o hotărâre nemotivată, or instanța nu a dat nici o apreciere faptului că la materialele dosarului sunt anexate un șir de probe.

29. Colegiul consideră, că instanța de judecată nu a ținut cont de toate circumstanțele și pripit a conchis că lipsesc probe, or instanța nu a dat o apreciere din punct de vedere al pertinenței și concludenții a probelor anexate de agentul constatator.

Totodată, se consideră că, prima instanță nu a examinat în totalitate circumstanțele cauzei respective, făcând referire doar la netemeinicia acțiunilor agentului constatator, pe care instanța de recurs de fapt nu le constituie ca fiind dovedite sau apreciate corect de prima instanță. Or, la caz urmează a fi verificate probe și circumstanțe suplimentare care să stabilească cu certitudine este sau nu vinovată Burlea Angela, în baza art. 179 din Codul contravențional.

30. În consecință, Completul de judecată subliniază că, instanța de fond a examinat cauza în mod unilateral, fără a da o apreciere obiectivă probelor din dosar, adică prezenței sau lipsei probelor anexate la materialele cauzei pentru confirmarea vinovăției contravenientului.

31. În această ordine de idei, instanța de recurs subliniază că, în temeiul prevederilor procedurale de examinarea a cauzei, inclusiv în ordine contravențională, la o nouă rejudecare, instanța de fond urmează să țină cont de precizările instanței de recurs, or, pentru instanţa de rejudecare, indicaţiile instanţei de recurs sunt obligatorii în măsura în care situaţia de fapt rămâne cea care a existat la soluţionarea recursului.

32. Conform art. 20 a Constituției Republicii Moldova, *orice persoană are dreptul la satisfacție efectiva din partea instanțelor judecătorești atunci când drepturile, libertățile şi interesele acesteia au fost violate.*

33. CtEDO, în speța *Luka contra României* a evidențiat că art. 6 implică faptul că deciziile instanțelor trebuie să precizeze în mod suficient motivele pe care se întemeiază, astfel încât să arate că părţile au fost ascultate şi să garanteze posibilitatea unui control public al administrării justiției. Altfel spus, art. 6 îi atribuie „instanţei" obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor şi probelor părților, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora şi fără a fi înțeleasă ca implicând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (*Van de Hurk împotriva Ţărilor de Jos, citată anterior, p. 19-20, pct. 59 şi 61*). Curtea evidențiază că trebuie să se ţină seama de relevanța şi incidența argumentului sau motivului cu privire la care instanța nu s-a pronunțat la încheierea cauzei (*Jahnke şi Lenoble împotriva Franţei (dec.), nr. 40490/98, CEDO 2001-IX; şi Dima împotriva României, 16 noiembrie 2006*).

34. Colegiul consideră că, argumentele invocate de participanții la proces sunt importante pentru rezultatul procesului şi necesită un răspuns concret în hotărâre. Pe când abținerea instanței ierarhic inferioare de furnizarea unui răspuns explicit la un şir de argumente invocate, constituie o încălcare a art. 6 alin. (1) CEDO, deoarece participanților nu le-a fost acordată posibilitatea de a şti dacă aceste argumente au fost neglijate sau respinse, şi în ultimul caz, cauzele acestei respingeri.

35. Procedând în asemenea mod, instanța de fond n-a acordat deplină eficiență prevederilor legale astfel, la judecarea cauzei, se constată erori judiciare. Aceste erori judiciare se exprimă prin modul de cercetare şi apreciere a probelor prezentate de părţi, de gradul de percepție şi analiză a materialului cauzei raportat la conținutul normativ pe care se bazează cererea, astfel nemotivarea hotărârii, prin prisma practicii CEDO se echivalează cu neexaminarea fondului cauzei.

36. Elucidarea tuturor împrejurărilor menționate are o mare importanță la examinarea corectă a cauzei, ceea ce instanța care a examinat fondul nu a efectuat, prin

ce au fost încălcate normele dreptului procedural şi dreptul la un proces echitabil, care neapărat servește drept temei pentru anularea încheierii atacate şi remiterea cauzei la o nouă reexaminare, în aceeași instanță, în alt complet de judecată. Astfel, reieșind din faptul că erorile admise de către instanța de fond nu pot fi reparate de către instanța de recurs, Colegiul va remite cauza dată la o nouă reexaminare în instanța de fond.

37. La o nouă examinare, instanța de fond urmează să țină cont de cele enunțate mai sus şi să emită o hotărâre legală, întemeiată şi motivată în strictă conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

38. Subsecvent celor enunțate, din considerentele menționate supra, Colegiul consideră necesar de a admite recursurile declarate de către victima Nastas Zinaida și agentul constatator din cadrul Primăriei or. *****, Maximova Irina, a casa hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2873/2022 din 19 aprilie 2023, și a remite cauza respectivă la rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

39. Conducându-se de prevederile art.473 alin.(1) pct. 2) lit. c), 474 din Codul contravențional, Colegiul Penal al Curții de Apel Centru, -

D E C I D E:

Se admit recursurile declarate de către victima Nastas Zinaida și agentul constatator din cadrul Primăriei or. *****, Maximova Irina, casează hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) nr. 4-2873/2022 din 19 aprilie 2023 și dispune rejudecarea cauzei în prima instanță, de către un alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător: Cecan Silvia

Judecător Schibin Vladislav

Judecător Băbălău Denis